

Dolina de les Alzines / Can Pau de la Figuera

Begues

Ubicació

Comarca: Baix Llobregat
Lloc/Adreça: Al Pla d'Ardenya
Emplaçament
Alçada: A 510 m al nord-oest de la creu d'Ardenya.
528

Coordenades:

Latitud: 41.35488
Longitud: 1.9117
UTM Est (X): 408964
UTM Nord (Y): 4578725

Classificació

Número de fitxa 08020 - 403
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Jaciment arqueològic
Estil / època: Prehistòric Cenozoic Neògen
Estat de conservació Regular
Protecció Inexistent
Número inventari Sí, IPAC nº 14283
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat Privada
Titular: Ref. cadastral: 08020A01400001
Autoria de la fitxa Xavier Esteve
Data de registre de la fitxa: dj., 03/09/2009 - 02:00

Descripció

Es tracta d'una depressió de mides grans i de forma més el·líptica que no pas circular. La superfície està ocupada per una gran quantitat de sediments fins, producte de la descalcificació, alguns dels quals han penetrat a l'interior dels avencs. En l'actualitat, la dolina de les Alzines es troba lleugerament modificada de la seva morfologia original a causa de les diferents intervencions, tant arqueològiques com espeleològiques, que s'han dut a terme.

Del material recuperat, el més significatiu són les diferents restes de rinoceront de l'espècie "Stephanorhinus etruscus" procedents de la zona interior de la cavitat. En destaquen especialment les extremitats, entre les quals hi ha la part distal d'una tibia, l'astràgal, els metàpodes, els articulars i diverses falanges probablement d'un mateix individu. Aquestes restes s'han localitzat en la Paret dels Ossos, i podrien correspondre a les restes de fauna que es trobarien dins de l'antic tap de sediments, part del qual s'hauria esfondrat dins de la dolina. Segueixen les restes d'un bòvid de gran talla, de linx, de Testudo sp. i altres restes pendents de determinar. Les restes de fauna recuperades de l'interior de l'avenc, es troben en un excel·lent estat de conservació, i semblen haver-se desplaçat des de l'exterior. Actualment, les restes es troben força soldades en els paquets argilosos penjats a mitja alçada de la cavitat, cosa que dificulta extremadament la seva extracció i recuperació vers l'exterior. Igualment s'han recuperat algunes restes d'indústria lítica en quars i sílex.

Observacions:

Els treballs arqueològics actuals han modificat la superfície de la dolina amb la instal·lació d'una zona d'excavacions arqueològiques i la obertura de noves boques d'accés als avencs.

Història

A la dolina de les Alzines s'hi han realitzat diferents campanyes d'intervenció arqueològica en el marc dels projectes de la Prehistòria al sud-oest del riu Llobregat i dels Primers pobladors del massís del Garraf-Ordal que s'estan duent a terme des de la Universitat de Barcelona, des de l'any 2005 fins a l'actualitat. Les intervencions en aquest jaciment han estat dirigides per M. Sanz, A. Blasco i J. Daura. La primera intervenció a la dolina de les Alzines de què es té constància és la que varen realitzar diferents grups d'espeleòlegs als anys '60 del segle XX, per tal de fer practicable l'accés a l'avenc que hi ha dins la dolina. Abans dels seus treballs sembla ser que aquesta cavitat era inaccessible i tant sols s'observaven algunes esquerdes.

Molt temps després de la primera intervenció, als anys noranta, nous treballs espeleològics al Pla d'Ardenya duts a terme pel SEO (Secció Espeleològica de l'Ordal) es varen centrar en ampliar i netejar de nou la boca d'accés. Unes tasques que no varen significar importants canvis en la morfologia de la dolina ni de l'avenc. Les darreres intervencions que s'han realitzat a la dolina de les Alzines són les que el Grup de Recerca del Quaternari, organisme del SERP (Seminari d'Estudis i Recerques Prehistòriques) de la Universitat de Barcelona està duent a terme, com ja s'ha dit, en motiu dels diferents projectes de recerca arqueològica al Garraf i Baix Llobregat. Aquests s'han centrat en la realització de diferents cales de control estratigràfic al llarg de tota la dolina, i una gran cala a la part central.

A la dolina de les Alzines s'ha desenvolupat una important xarxa subterrània que es coneix amb el nom genèric d'avenc de les Alzines. Anteriorment als actuals treballs arqueològics, l'accés a aquesta cavitat es realitzava a través d'una sola boca, però actualment s'hi pot accedir des de dos nous accessos: el pou de la Revolució amb tres boques noves, i la via dels Ossos, ara en procés de desobstrucció.

Bibliografia

Daura, J. (2008). Caracterització arqueològica i paleontològica dels jaciments plistocens: massís del Garraf-Ordal i curs baix del riu Llobregat. Tesi doctoral, inèdita.
Inventari del Patrimoni Arqueològic i Paleontològic de Catalunya. Arxiu Servei d'Arqueologia i Paleontologia.

